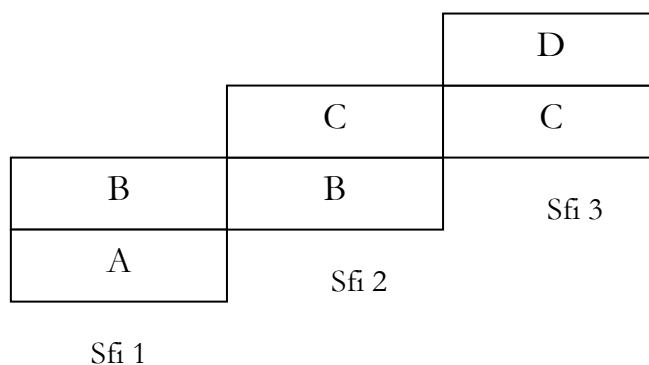

Elever och studieresultat i sfi år 2011

Svenskundervisning för invandrare (sfi) är en kvalificerad språkutbildning som syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i det svenska språket. En elev med ett annat modersmål än svenska ska inom sfi få lära sig och utveckla ett funktionellt andraspråk.

Kursplanen för sfi inrymmer tre olika studievägar om vardera två kurser. I Sfi 1 är målen anpassade till invandrare som är analfabeter eller kortutbildade. Sfi 2 och 3 har snabbare studietakt och är anpassade till elever med längre tidigare utbildning. Sfi 1 består av kurs A och B, Sfi 2 består av kurs B och C och Sfi 3 består av kurs C och D. Två av kurserna finns i mer än en studieväg. Beroende på studieväg kan var och en av dessa två kurser, kurs B och kurs C, vara antingen nybörjarkurs eller fortsättningskurs. Oavsett om kursen är nybörjarkurs eller fortsättningskurs är kursmålen desamma, men kursen får olika utformning beroende på elevens kunskaper i svenska vid kursstarten och vald studieväg. Kursplanen är utformad för att kunna möta individer med olika utbildningsbakgrund, förutsättningar och studiemål. En elev som inte är läs- och skrivkunnig eller har ett annat skriftsystem än det latinska alfabetet ska få läs- och skrivundervisning inom ramen för sfi.

Figur 1. Studievägar och kurser inom sfi

Antal elever ökar kraftigt

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under de senaste åren. År 2011 deltog drygt 102 400 elever i sfi vilket är en ökning med 7 procent jämfört med 2010 och en ökning med 12 procent jämfört med 2009. Jämfört med 2005 har antalet elever fördubblats.

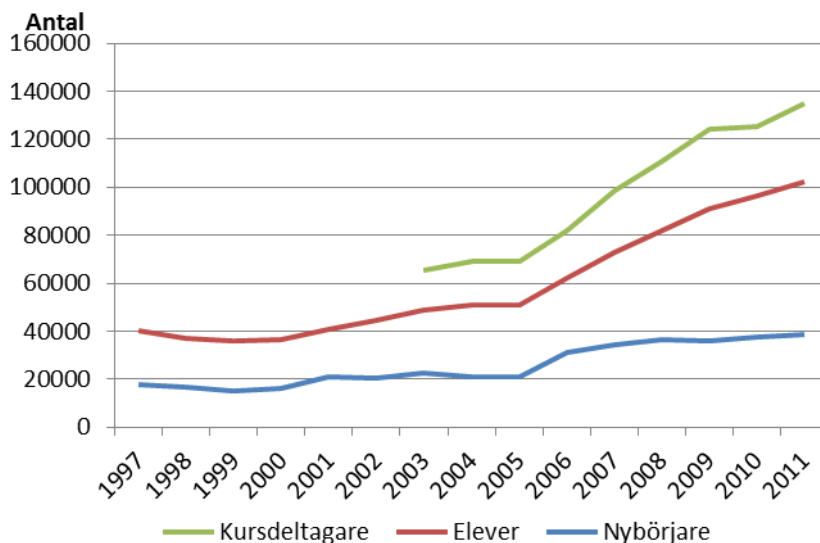
En elev läser ibland fler än en kurs under ett år i sfi. I genomsnitt läser varje elev 1,3 kurser. Räknat som antal kursdeltagare är det drygt 134 700 som studerar inom

2 (9)

Dnr 71-2012:33

sfi¹. Av eleverna är drygt 38 600 nybörjare, dvs. hade sin första kursstart i sfi under 2011.

Diagram 1. Antal elever, nybörjare och kursdeltagare² i sfi 1997–2011

Elevernas bakgrund varierar

En majoritet av eleverna (58 procent) är kvinnor, en andel som varit tämligen stabil under de senaste åren. Uppdelat efter ålder är 15 procent under 25 år, 59 procent 25–39 år medan 26 procent är 40 år eller äldre.

Det finns en stor variation i utbildningsbakgrund hos sfi-eleverna. En ganska hög andel, 39 procent, har högst 9 år i tidigare utbildning. Det är 27 procent som har 10–12 år och 33 procent som har 13 år eller mer i tidigare utbildning. Uppgifterna om tidigare utbildning har angivits av eleverna själva vid intervjuer med huvudman eller anordnare.

Arabiska är det klart vanligaste modersmålet bland eleverna, med en andel på 18 procent. Därefter är somaliska, thailändska och polska de vanligaste språken, med andelar på mellan 5 och 10 procent.

¹ Sfi var t.o.m. 2002 organiserat som en enda kurs. Sedan studievägssystemet infördes år 2003 kan en elev läsa flera kurser under ett år. För 2010 minskade antalet kurser som eleverna läste i genomsnitt. Detta beror på att byte av skola inte längre kan medföra att eleven räknas som kursdeltagare på samma kurs flera gånger, vilket förekom under tidigare år.

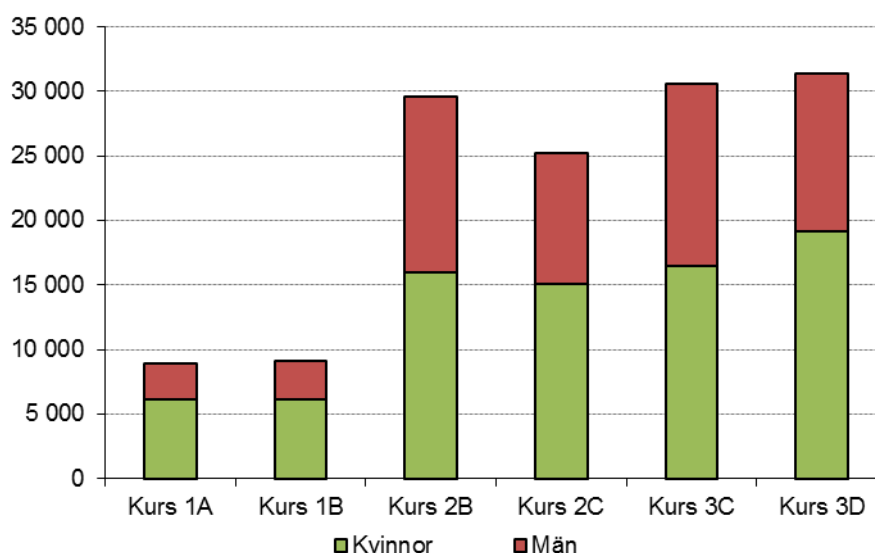
² Se not 1.

Högst andel av eleverna är födda i Irak. Därefter är flest elever födda i Somalia, Thailand och Polen. Bland kvinnorna är Irak det vanligaste födelselandet, följt av Thailand och Somalia. Även bland männen är Irak det vanligaste landet, följt av Somalia och Polen.

Flest kursdeltagare läser studieväg 3

Av de 134 700 kursdeltagarna går 14 procent på studieväg 1, 41 procent på studieväg 2 och 46 procent på studieväg 3. Kvinnorna är i majoritet på alla studievägar.

Diagram 2. Antalet kursdeltagare per studievägskurs uppdelat på kvinnor och män år 2011

Kursdeltagarna med somaliska och kurdiska/nordkurdiska som modersmål deltar i större utsträckning än andra på studieväg 1. De som har turkiska, tigriska, arabiska eller thailändska som modersmål deltar i större utsträckning än andra på studieväg 2. På studieväg 3 är det de som har polska, spanska, engelska och persiska som modersmål som deltar i störst utsträckning.

Av alla kursdeltagare deltar 24 procent i läs- och skrivinläring. Av dem som läste på studieväg 1 deltar över hälften i läs- och skrivinläring.

Studieresultat i sfi

Studieresultat redovisas dels utifrån deltagande på de olika studievägskurser dels utifrån resultaten på de nationella slutproven. Betyg som delas ut är Godkänt och Väl godkänt.

4 (9)

Dnr 71-2012:33

Fler än en tredjedel slutförde kurs under året

Av kursdeltagarna i sfi år 2011 slutförde 38 procent sin kurs under året. Det var 23 procent som avbröt sin kurs och 39 procent som antogs fortsätta kursen nästa år.

Av kursdeltagarna som slutförde sin kurs var det 80 procent som fick betyget Godkänt (G) och 20 procent som fick betyget Väl godkänt (VG). Det var en högre andel kvinnor (21 procent) än män (18 procent) som fick betyget VG.

Betygsfördelningen skiljde sig åt mellan de olika studievägskurserna. Högst andel med betyget VG fanns på kurserna 3C (26 procent) och 2B (22 procent) och lägst andel fanns på kurserna 1B (12 procent) och 2C (13 procent).

Genomsnittlig studietid

Genomsnittlig tid för att uppnå ett godkänt resultat på en kurs i sfi är 32 veckor, vilket är samma antal veckor som föregående år. Studietiderna varierade mellan 26 och 42 veckor i genomsnitt beroende på kurs.

Sex av tio nybörjare 2009 fick godkänt

Eftersom eleverna börjar studierna på olika nivåer och varje kurs kan vara den avslutande varierar studietiden kraftigt mellan eleverna. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under en relativt lång tid. Som resultat räknas den högsta kurs som eleven har avslutat med godkänt resultat under den tidsperiod som eleven följs.

Nybörjarna 2009 är de som påbörjade sin utbildning någon gång under 2009. De har följts till slutet av 2011. Av dessa var det 60 procent som avslutade någon kurs med godkänt resultat. Det var 29 procent som gjorde avbrott i sin utbildning och 11 procent som inte avslutade någon kurs med godkänt resultat men som har antagit ha fortsatt sina studier i år. Kvinnor fick i högre utsträckning än män godkänt på någon kurs (65 respektive 54 procent).

Andelen elever som fick godkänt på någon kurs och vilken som var den högsta avslutade kursen varierar beroende på var eleverna gjort entré i sfi. Andelen med godkänd kurs var lägst bland dem som börjat på kurs 3C (55 procent) och högst bland dem som börjat på 3D (72 procent).

Andelen elever som fick godkänt på den högsta studievägskursen, 3D, ökade beroende på vilken kurs eleven gjort sin entré. Av dem som började på kurs 1A 2009 hade 9 procent uppnått ett godkänt resultat på 3D två år senare, medan andelarna var högre vid entré på t.ex. 2B (21 procent) och 3C (39 procent).

Bland de tio största grupperna efter modersmål var det elever med somaliska som modersmål som i störst utsträckning fick godkänt på någon kurs (70 procent). Ele-

ver med låg andel som fått godkänt var de med engelska (46 procent) eller polska (47 procent) som modersmål.

Tabell 2: Studieresultat t.o.m. 2011 för elever som påbörjat sin utbildning 2009, elever prioriterade³ efter högsta godkända studievägskurs

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll	Nybörjare 2009, oavsett entré			därav entré på studievägskurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	36 675	20 719	15 956	5 334	1 369	13 585	1 875	12 916	1 596
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat (%)	60	65	54	67	56	62	59	55	72
<i>därav</i>									
Kurs 1A	4	5	3	30					
Kurs 1B	2	3	2	11	21				
Kurs 2B	10	10	10	8	7	23			
Kurs 2C	8	8	8	6	12	14	24		
Kurs 3C	8	8	8	3	3	4	3	17	
Kurs 3D	28	31	24	9	13	21	32	39	72
Avbrott/studieuppehåll (%)	29	24	34	21	27	28	25	34	18
Fortsätter utbildningen (%)	11	10	12	12	17	10	16	10	10

Färre timmar i genomsnitt än riktvärdet

Riktvärdet för sfi-utbildningens omfattning i tid är 525 timmar. Timantalet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleven behöver för att uppnå de kunskapsmål som anges i kursplanen.

Det genomsnittliga antalet timmar i sfi fram t.o.m. 2011 för dem som var nybörjare 2009 var 354. Antalet timmar varierade kraftigt efter vilken kurs som studierna inleddes på och efter hur långt eleverna nådde i sina studier. De som påbörjade sina studier på 1A hade t.ex. 560 timmar i genomsnitt. De som endast avslutade ingångskursen 1A hade 426 timmar medan de som avslutade den högsta kursen, 3D, med godkänt resultat hade nästan 647 timmar.

³ En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägskursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellen.

6 (9)

Dnr 71-2012:33

Tabell 3: Genomsnittligt antal elevtimmar t.o.m. 2011 för elever som påbörjat sin utbildning 2009, elever prioriterade⁴ efter högsta godkända studievägskurs

Slutfört någon kurs Avbrott/studieuppehåll Fortsätter utbildningen	Elevtimmar för nybörjare 2009, oavsett entré			därav entré på studievägskurs					
	Totalt	Kvinnor	Män	1A	1B	2B	2C	3C	3D
Samtliga elever	354	388	311	481	449	407	294	273	125
Slutfört någon kurs med minst godkänt resultat	454	469	431	560	545	519	373	381	132
<i>därav</i>									
Kurs 1A	426	441	393	426					
Kurs 1B	654	674	615	737	476				
Kurs 2B	396	422	359	546	450	374			
Kurs 2C	593	629	546	774	659	620	323		
Kurs 3C	349	361	334	554	507	511	339	294	
Kurs 3D	454	458	447	647	609	616	414	418	132
Avbrott/studieuppehåll	189	223	158	309	343	221	171	126	91
Fortsätter utbildningen	234	260	206	339	307	240	197	186	140

Om de nationella slutproven

De nationella slutproven i sfi är obligatoriska att använda efter kurserna B, C och D sedan 2009. Slutprovet i kurs D har funnits sedan 1996 medan proven på B- och C-kursen utkom första gången 2009. De nationella slutproven syftar till att ge lärare stöd vid betygssättning vid slutet av en kurs. Proven ska också vara ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna ska bli så enhetliga som möjligt över landet. Även om proven är obligatoriska att använda efter kurserna B, C och D är de inga examensprov. Det finns heller ingen tidsbegränsad provperiod när de nationella slutproven får genomföras eftersom undervisningen bedrivs under hela året och anordnare i regel erbjuder prov kontinuerligt under året.

Nationella slutprov i sfi kan vara it- eller pappersbaserade och består av delprov. Varje prov består i regel av fyra delprov och prövar fyra olika färdigheter; läsförståelse, hörförståelse, skriftlig produktion samt muntlig interaktion och produktion. De två förstnämnda är receptiva färdigheter och de två sistnämnda produktiva färdigheter. Eleven får betyg på respektive färdighet/delprov.⁵ För att få godkänt på

⁴ En elev i sfi kan ha fått godkänt resultat i flera kurser och i flera studievägar. Därför har uppgifterna i statistiken prioriterats så att endast den högsta godkända studievägskursen redovisas. På detta sätt räknas eleverna endast en gång men prioriteringen får till följd att antalet elever som fått godkänt resultat i de lägre kurserna underskattas i tabellerna.

⁵ Proven för kurserna B, C och D finns i flera versioner. I de flesta men inte alla provversioner prövas en färdighet per delprov. I denna PM kommer begreppet delprov att användas i den bemärkelsen; dvs. att ett delprov avser prövning av en av de fyra färdigheterna.

ett prov krävs att eleven har minst Godkänt (G) på samtliga delprov. På samma sätt krävs att eleven har Väl godkänt (VG) på samtliga delprov för att få VG på provet som helhet. En elev som i någon av delarna inte har uppnått gränsen för betyget G har ej uppnått målen (EUM). En elev som inte har deltagit i ett eller flera delprov kan inte få ett betyg på provet som helhet.

Deltagande i de nationella slutproven

Uppgifter om de nationella slutproven i sfi har rapporterats in för totalt 38 400 elever för år 2011. Av dessa har 11 900 genomfört slutprov på mer än en kurs under året. Sammanlagt ingår därmed provresultat för 50 300 kursdeltagare i det underlag som redovisas. Nedan redovisas antalet kursdeltagare som har genomfört ett eller flera delprov på kurserna B, C och D.

I kurs B har drygt 12 700 kursdeltagare genomfört ett eller flera delprov i det nationella slutprovet för kurs B. Drygt 11 100 har genomfört samtliga delprov och har därmed fått ett sammanvägt provbetyg. Av dem som har fått ett sammanvägt provbetyg i provet för kurs B är 61 procent kvinnor och 39 procent män.

Den kurs där flest har genomfört det nationella slutprovet är kurs C. Där har drygt 20 200 kursdeltagare genomfört minst ett delprov och nästan 17 200 av dessa har genomfört samtliga delprov. Det är 62 procent kvinnor och 38 procent män som har genomfört samtliga delprov i det nationella slutprovet för kurs C.

I kurs D har nästan 17 400 kursdeltagare genomfört ett eller flera delprov. Av dessa är det nästan 14 700 som har genomfört samtliga delprov och därmed fått ett sammanvägt provbetyg. 63 procent av dem är kvinnor.

När det gäller deltagande i de olika delproven är det flest kursdeltagare som har gjort delprovet i läsförståelse. Läst deltagande finns i det delprov som prövar muntlig interaktion och produktion. Det gäller för samtliga de nationella slutproven oavsett kurs. Mellan 4 och 7 procent fler har gjort delprovet i läsförståelse jämfört med delprovet i muntlig interaktion och produktion beroende på kurs.

Omkring två tredjedelar når målen

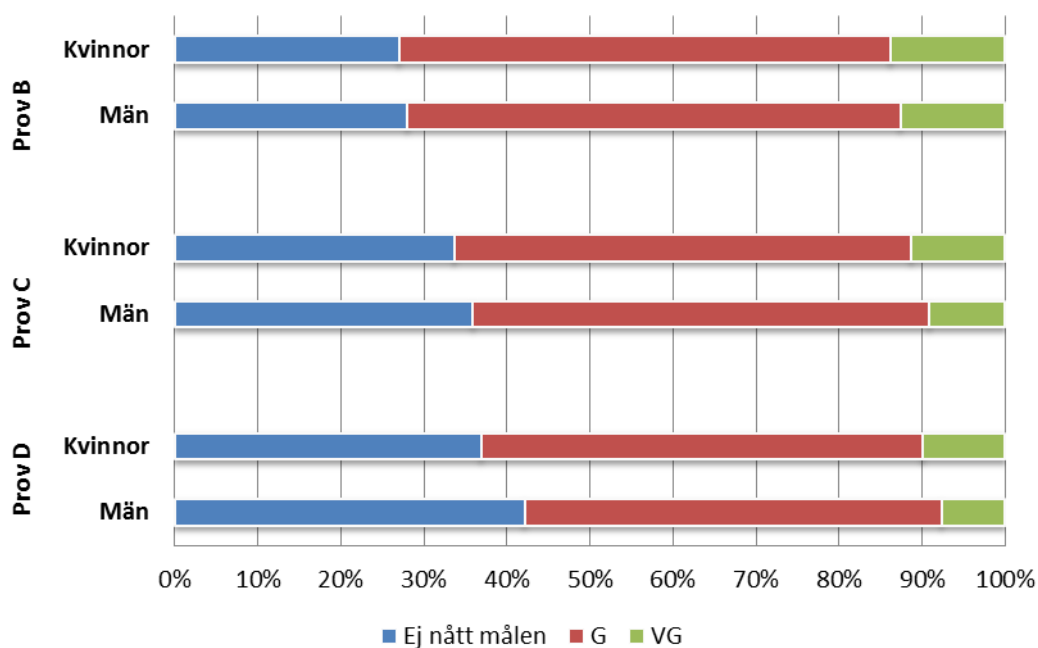
I de nationella slutproven är det flest som uppnår målen i kurs B, vilket 73 procent av kursdeltagarna gör. I kurs C och D är det 66 respektive 61 procent av kursdeltagarna som nått målen.

Det är en något högre andel kvinnor än män som bedöms med godkänt på ett nationellt slutprov i sfi, oavsett kurs. Skillnaden finns främst i andelen som får betyget VG. Störst skillnad mellan könen finns på D-provet, där cirka 5 procentenheter fler kvinnor än män får ett godkänt resultat.

8 (9)

Dnr 71-2012:33

Diagram 1. Sammanvägt provbetyg för prov i kurserna B, C och D, andel (%) kursdeltagare uppdelat på kön.

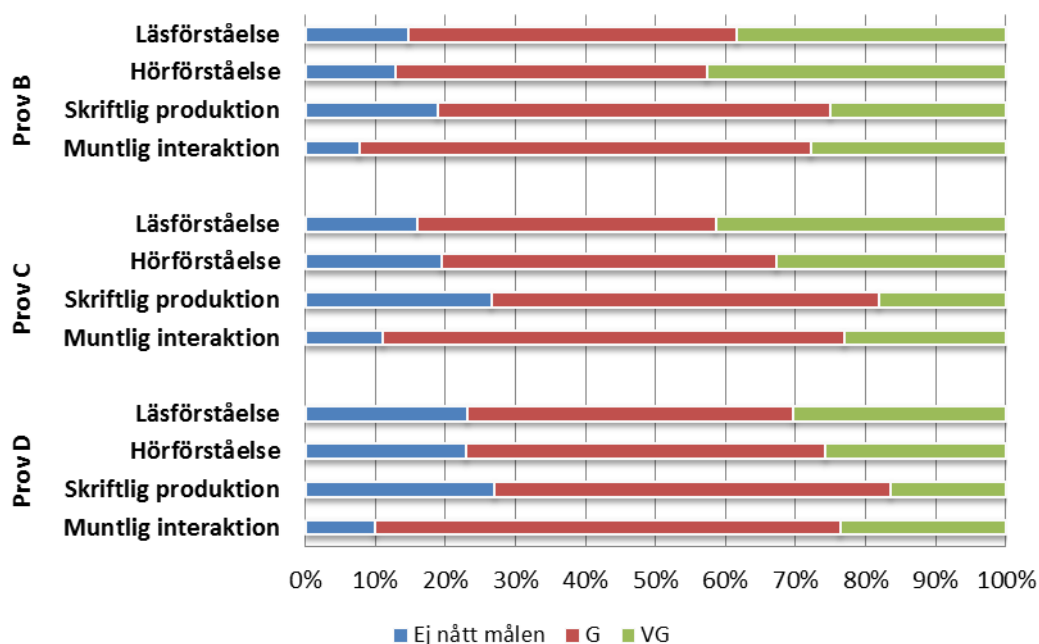

Bättre resultat på muntligt än skriftligt

Det finns en variation mellan delproven hur väl kursdeltagarna lyckas uppnå målen, där mönstret i stort sett är densamma för B-, C- och D-provet. Det delprov som flest klarar är muntlig interaktion och produktion. Delprovet i skriftlig produktion är det delprov där lägst andel får ett godkänt resultat.

Kvinnorna får något bättre resultat än männen i de flesta delproven, oavsett kurs. Över lag är det mycket små resultatskillnader mellan könen. Störst könsskillnad finns när det gäller skriftlig produktion, där mellan 3 och 6 procentenheter fler kvinnor än män får ett godkänt resultat.

Diagram 2. Betyg i de olika delproven i slutprovet för kurserna B, C och D, andel (%) kursdeltagare som deltagit i respektive delprov.

Jämförelse av resultat på kurser och på nationella prov

Det går inte att göra någon jämförelse på individnivå av resultaten på kurser och resultaten på de nationella slutproven. Antalet som deltagit överensstämmer i stort sett med antalet som slutfört en kurs med godkänt resultat och denna överensstämmelse finns även på kursnivå. Kurs C är den kurs som har flest kursdeltagare som fått godkänt och också den kurs som har flest elever som deltagit på det nationella slutprovet.

Tabeller på Skolverkets webbplats

Vill du se de aktuella tabellerna där uppgifterna är hämtade så hittar du dem på Skolverkets webbplats under länken "Statistik & analys". Där finns Sveriges officiella statistik om sfi för 2011 på riksnivå. I Skolverkets databas Jämförelsetal finns statistik på länsnivå- och kommunnivå.